

Gezamenlijke Zienswijze

Deze gezamenlijke zienswijze betreft de ontwerpen voor

- Visie Ruimte en Mobiliteit
- Verordening Ruimte

en wordt door de Vereniging tot behoud van het open landschap van Kaag en Braassem e.o. mede ingediend namens

- Vereniging Veenderveld en Wijde Aa
- Bungalowpark Wijde Aa
- Stichting Zeilcentrum 'de Wijde Aa'
- Stichting Groen Licht
- Rijnlandse Molenstichting

Indieners maken bezwaar tegen de voornemens met betrekking tot Veenderveld 2.

1. Veenderveld 2 is in strijd met de Visie Ruimte en Mobiliteit

Een nieuw bedrijventerrein Veenderveld 2 hoort niet thuis in het Hollands Plassengebied, zoals blijkt uit de kaart Landschappen & Gebieden, pagina 41, de Kwaliteitskaart, pagina 44 t/m 47, en de kaart Specifieke kwaliteiten, pagina 49, van de Visie Ruimte en Mobiliteit. Hieronder enkele citaten uit de Visie, die dat aantonen.

- De provincie zet in *'op het behoud en versterking van het waterrijke en open karakter. Daarnaast is behoud van de kenmerkende afwisseling van veenweidelandschap, rivieren, boezems, plassen droogmakerijen van groot belang. De veenlandschappen combineren agrarische economie met cultuurhistorische en ecologische waarden. Deze combinatie maakt de landschappen ook aantrekkelijk als recreatief en toeristisch gebied. Dat is goed te zien in bij voorbeeld het Hollandse Plassengebied.'* (pagina 42).
- Op pagina 48 wordt aandacht besteed aan *'De groene ruimte. Het betreft hier de gehele groene ruimte in de provincie. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten zoveel mogelijk bijdragen aan instandhouding en versterking van de gebiedskenmerken en de ruimtelijke kwaliteit, zoals genoemd op de vier lagen van de kwaliteitskaart.'*
- Onder het hoofd *'Gebieden met een specifieke waarde'* worden als eerste genoemd: *'belangrijke weidevogelgebieden vanwege de specifieke maatschappelijke verantwoordelijkheid voor deze karakteristieke en kwetsbare vogels'*.(pagina 48).
- Voor wat betreft de *'Drie soorten ruimtelijke ontwikkeling'* (pagina 52) valt het voornemen voor een bedrijventerrein Veenderveld 2 onmiskenbaar in categorie 3 *'Transformatie'*. Daarover staat ook geschreven: *'In gebieden met bijzondere kwaliteit of een specifieke waarde is transformatie in principe uitgesloten'* en *'De provincie is in beginsel terughoudend ten aanzien van de ontwikkeling van nieuwe bebouwing en bijbehorende functies en elementen in de groene ruimte.'*

Het feit dat Veenderveld 2 in strijd is met de Visie Ruimte en Mobiliteit wekt geen verbazing. Immers, het besluit uit 2013 is genomen op zuiver politieke gronden. De gemeente Leiden moest verlost worden van de bestemming bedrijventerrein in de Oostvlietpolder. De keuze voor Veenderveld 2 is genomen na volstrekt ontoereikend onderzoek, zoals hieronder nogmaals zal worden geïllustreerd.

2. De 'SER-ladder' is niet correct toegepast

Tijdens het debat over Veenderveld 2 in de vergadering van Provinciale Staten op 26 juni 2013 zegt gedeputeerde Govert Veldhuijzen: *'voordat het bedrijventerrein feitelijk tot ontwikkeling zal komen, zal uiteraard in het kader van een bestemmingsplanprocedure de SER-ladderaanpak erop worden losgelaten'*. Het blijft onvoorstelbaar dat die aanpak niet aan het ingrijpende besluit 'Oostvlietpolder–Veenderveld 2' is voorafgegaan.

Des te kwalijker is het dat in de nu voorliggende ontwerp nota's wordt gesteld dat reeds is voldaan aan de vereisten met betrekking tot de SER-ladder (omgedoopt tot Ladder voor duurzame verstedelijking). Dit is in volstrekte tegenspraak met de toezegging van de gedeputeerde.

Naar onze mening zijn de stappen van de Ladder niet zorgvuldig doorlopen. Dat is des te erger, omdat het gaat om een gebied dat deel uitmaakt van het Groene Hart, en gesitueerd is buiten de 'rode contouren'.

1. Is er een regionale behoefte?

- In de ramingen van Ecorys staat: *'De uitkomsten van de ramingen zijn dan ook niet taakstellend of normatief, maar hebben de vorm van een verkenning. Het is nadrukkelijk geen voorspelling. Verkenningen hebben per definitie een voorwaardelijk karakter'*.
- Gesteld wordt dat een bedrijventerrein Veenderveld 2 voorziet in een behoefte die regionaal is afgestemd. Inderdaad, toen voor de Oostvlietpolder geen alternatieve locatie gevonden kon worden op de as Leiden–Katwijk, is gezocht in de regio Holland–Rijnland. De beperking van het zoekgebied tot deze regio is arbitrair. Wanneer het begrip 'regio' ruimhartiger zou zijn gedefinieerd, zouden er andere mogelijkheden zijn geweest, zoals is aangetoond door de Stichting Groene Hart.
- Voor de regio Holland–Rijnland prognosticeert de provincie in 2030 een overschot aan bedrijventerreinen. Met alle onzekerheden omtrent de toekomstige economische bedrijvigheid moet nu blijkbaar gebouwd worden voor een later overschot.

2. Is (een deel van) de regionale behoefte op te vangen binnen het bestaand stedelijk gebied?

- Niet duidelijk is aangetoond dat er binnen bestaand stedelijk gebied onvoldoende ruimte aanwezig zou zijn. Zelfs binnen Kaag en Braassem is er ruimte langs de A4 en in Drechthoek II.
- Bovendien is de invulling van bedrijventerreinen niet statisch. Bedrijven komen en gaan (denk aan het vertrek van Avery Dennison uit Hazerswoude–Rijndijk) en maken ruimte vrij voor andere bedrijven. Ook dat aspect wordt niet geadresseerd.
- Evenmin is onderzocht welke mogelijkheden kunnen worden gecreëerd door herstructurering van bestaande gebieden.

3. Zijn de verschillende relevante waarden en belangen goed afgewogen in een gebiedsgerichte aanpak?

Reeds bij eerdere gelegenheden hebben wij gewezen op de grote nadelen van een bedrijventerrein Veenderveld 2:

- de groene verbindingzone tussen het Groene Hart en de Duin- en Bollenstreek wordt onherstelbaar beschadigd;
- de aanwezige agrarische melkveehouders worden in hun voortbestaan bedreigd;
- het toerisme en de recreatie, speerpunten van de lokale economie (met een bungalowpark en een zeilschool gevestigd in de Veenderpolder langs de Wijde Aa) worden benadeeld door industrialisatie van hun directe omgeving;
- het advies van de Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit Zuid-Holland wordt te gemakkelijk opzij gezet.

Opnieuw onderschrijven wij de constatering van de provincie dat deze polder een belangrijk weidevogelgebied is. Het gaat om meer dan 50 verschillende vogelsoorten, waaronder soorten die op de Rode Lijst voorkomen, zoals de Grutto en de Tureluur. Desondanks is tot op heden aan dit aspect geen serieuze aandacht besteed en geeft de provincie geen enkele indicatie voor de verplichte compensatie van dit *'belangrijk weidevogelgebied'*.

Ooit werd zelfs gesuggereerd dat de Oostvlietpolder, die deels opgeofferd gaat worden aan het verkeer, als compensatie zou kunnen dienen! Het ontbreekt er nog maar aan dat de weidevogels worden geïnstrueerd een beetje in te schikken op de strook voor kabels en leidingen in de Veenderpolder.

3. MER en HMC-bedrijven

Voorafgaand aan de keuze voor Veenderveld 2 heeft een *'vormvrije MER-beoordeling'* plaatsgevonden. Een dergelijke beoordeling mag plaats vinden, indien het bevoegd gezag zich er van vergewist *'dat er daadwerkelijk geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu zijn.'* Verderop staat: *'Het bedrijventerrein gaat bedrijvigheid toestaan van diverse aard. Hierbij wordt nu gedacht aan agrobiologie en bedrijvigheid gekoppeld aan het nabijgelegen glastuinbouwgebied.'* En *'via een in het bestemmingsplan op te nemen milieuzonering en de benodigde (omgevings)vergunningen (per bedrijf) zal worden geregeld dat geen belangrijke negatieve effecten op de (woon)omgeving zullen optreden.'* En verder is sprake van *'afweging tussen de gewenste bedrijfstypering en milieucategorieën in relatie tot de waarden van het gebied en de nabijgelegen functies.'*

Ondanks deze fraaie woorden geeft de provincie nu in de ontwerpnota's onverholen aan dat Veenderveld 2 geschikt gemaakt moet worden voor bedrijven uit de Hogere Milieu Categorie, omdat die elders niet (meer) welkom zouden zijn. Een dergelijke ingrijpende voorkeur kan niet volstaan met een *'vormvrije MER-beoordeling'*. Dit vergt een deugdelijke, volwaardige plan-MER. Ook die had vooraf moeten gaan aan het uitkiezen van Veenderveld 2.

4. Provincie versus gemeente

In 2010 heeft de provincie gepoogd in de gemeente Kaag en Braassem ruimte te vinden voor grootschalige kassencomplexen voor de glastuinbouw. Dat plan is op goede gronden gesneuveld. De Veenderpolder bleek onnodig en ongeschikt voor bebouwing.

Nu wordt opnieuw een aanslag gedaan op de Veenderpolder. De provincie schuift het door haarzelf gecreëerde probleem Oostvlietpolder op het bord van de gemeente en zadelt haar bovendien op met de veronderstelde problematiek van locaties voor HMC-bedrijven.

De gemeente moet alles verder maar regelen in het bestemmingsplan, dat volgens art 3.3. van de Verordening Ruimte binnen 3 jaar gereed moet zijn. In dat bestemmingsplan moet onder meer worden beschreven *'dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte'*. De provincie beweert dat die behoefte bestaat, maar laat het aan de gemeente over die in een later stadium aan te tonen.

Gelijktijdig dringt de provincie dwingend aan op ruimte voor HMC-bedrijven op Veenderveld 2. De gemeente mag blijkbaar ook nog zorgen voor alle benodigde compenserende maatregelen en maatschappelijke tegenprestaties.

Mocht de voorliggende Verordening Ruimte ongewijzigd worden vastgesteld, dan heeft de gemeente nauwelijks mogelijkheden om zich tegen projectontwikkelaars teweer te stellen. Immers, de bescherming, die geboden zou kunnen worden door de voormalige rode contouren (nu contouren Bestaand Stads- en Dorpsgebied) en door de Ladder voor duurzame ontwikkeling zijn bij voorbaat door de provincie ontkracht.

Aan de economische haalbaarheid van Veenderveld 2 wordt zowel door de provincie als door de gemeente getwijfeld. Dat is niet verwonderlijk want de grondslag van de Veenderpolder is letterlijk even beroerd als van Braassemerland. Is het soms de bedoeling de haalbaarheid naderbij te brengen door bedrijven, die elders minder welkom zijn, hierheen te dwingen?

Conclusies van onze zienswijze

Bij verschillende eerdere gelegenheden maakten wij, gezamenlijk met andere organisaties, bezwaren tegen de herziening van de Provinciale Structuur Visie over de kwestie Oostvlietpolder–Veenderveld 2. De Nota van Beantwoording van 14 januari 2014 op onze eerdere zienswijze overtuigt ons geenszins. Wij blijven van oordeel dat de provincie de beginselen van de Ladder niet zorgvuldig heeft toegepast en lichtvaardig omspringt met de contouren. Wij komen dan ook tot de volgende conclusies:

- 1. Het bedrijventerrein Veenderveld 2, zoals vermeld in de Verordening Ruimte, is in volstrekte tegenspraak met de Visie Ruimte en Mobiliteit, die nota bene de grondslag vormt van de Verordening Ruimte. Het vestigen van een bedrijventerrein Veenderveld 2, met of zonder HMC-bedrijven, moet dus uit de Verordening Ruimte worden geschrapt.**
- 2. Zodoende wordt gelijktijdig het besluit uit 2013 om Veenderveld 2 overhaast als bedrijventerrein in de vigerende Provinciale Structuur Visie op te nemen gecorrigeerd. Het zou de provincie sieren om, terugkijkend, blijk te geven van voortschrijdend inzicht.**

In de vergadering van de Statencommissie Ruimte en Leefomgeving op 5 februari heeft gedeputeerde Govert Veldhuijzen geruststellende mededelingen gedaan over Veenderveld 2. Die uitspraken staan in schrille tegenstelling met de ontwerp Verordening Ruimte, waar op pagina 19 staat geschreven: *'Bestemmingsplannen moeten dus worden doorgezet. In verband met een tekort in Holland Rijnland geldt dit ook voor Veenderveld II, dat tevens is bedoeld voor de regionale vraag naar HMC-terreinen (terreinen in de hogere milieucategorieën) die elders in de regio niet is op te vangen'*.

Als het de gedeputeerde ernst is met zijn geruststellende verklaringen, laat hij dan het zwaard van Damocles boven Veenderveld 2 weghalen. Zijn geruststellende uitspraken krijgen pas concrete betekenis, wanneer zij in de nota's zijn vastgelegd.

Deze zienswijze wordt onderschreven door

- **Vereniging tot behoud van het open landschap van Kaag en Braassem e.o.**
Kruisweg 14, 2481 NA Woubrugge
- **Vereniging Veenderpolder en Wijde Aa**
Aderweg 7, 2371 AH Roelofarendsveen
- **J.P. van Rijn en Vereniging van Eigenaren Bungalowpark Wijde Aa**
Aderweg 8, 2371 AH Roelofarendsveen
- **Stichting Zeilcentrum 'de Wijde Aa'**
Aderweg 2, 2371 AH Roelofarendsveen
- **Stichting Groen Licht**
Tjalk 22, 2377 CK Oude Wetering
- **Rijnlandse Molenstichting**
Hooglandsekerkgracht 17^E, 2312 HS Leiden

Namens deze,
J.J.M. Veraart
Kruisweg 10A
2481KV Woubrugge
janveraart@hotmail.com